

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 392/09-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. marca 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša prerokoval prijatú sťažnosť F. V., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. Ď., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 9 C 232/1993 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo F. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 9 C 232/1993 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 9 C 232/1993 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. F. V. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 400 € (slovom tritisícštyristo eur), ktoré j e Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. F. V. p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 231,80 € (slovom dvestotridsaťjeden eur a osemdesiat centov), ktorú j e Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. Ď., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 392/09-30 z 26. novembra 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť F. V., B. (ďalej aj „s'ťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 9 C 232/1993.

Z obsahu s'ťažnosti vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. V-2 9 C 232/1993 o vyrovnanie dedičských podielov bolo začaté návrhom s'ťažovateľky doručeným Okresnému súdu Bratislava-vidiek 1. júla 1993.

Podľa názoru sťažovateľky „Celý tento dlhoročný súdny proces sa doposiaľ vyznačuje nezvyčajnou liknavosťou a absolútnym nezaujmom Okresného súdu Bratislava – III o spravodlivé a definitívne vyriešenie jej dlhodobého občiansko-právneho nároku. V dôsledku zjavnej nečinnosti a nekonečným prietahom na Okresnom súde..., bol vytvorený veľký časový priestor na to, aby všetci účastníci tohto sporu boli zbytočne právne zneistení, majetok sťažovateľky bezúčelne chátral, má totiž dôvodné obavy na vkladanie ďalších náročných investícií do údržby a zveľaďovania nehnuteľností.

... Okresný súd... doposiaľ nevydal žiadne relevantné a zásadné rozhodnutie týkajúce sa ich veci a sťažovateľka nevie, či sa ho vôbec dožije...

Termíny ďalších pojednávaní sťažovateľka niekoľkokrát písomne urgovala. ...

Zákonní sudcovia v predmetnej veci v ďalšom postupe síce zadovážovali dôkazy, spočiatku určovali aj termíny pojednávaní, no neskôr sa plodnej iniciatívy úplne vzdali. ...

Sťažovateľka je veľmi nespokojná s výsledkom a priebehom predmetného 16-ročného súdneho konania, ktoré sa začalo dňom 01. 07. 1993, preto... podala niekoľko sťažností na prietahy v konaní. ...

Zo súdneho spisu... nepochybne vyplýva, že na vzniku a pretrvaní nepriaznivého a nežiaduceho stavu v dĺžke celého konania v danej veci, majú podiel predovšetkým nedostatky v činnosti tohto súdu..., čo viedlo k zbytočným prietahom v konaní.“.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 9 C 232/1993 a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov. Zároveň sťažovateľka požaduje priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 400 € a úhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom v sume 231,80 €.

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho podpredseda listom sp. zn. Spr 3071/2010 z 15. februára 2010

v spojení s vyjadrením zákonnej sudkyne z 10. februára 2010 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu listom z 8. marca 2010.

2.1 Vyjadrenie podpredsedu okresného súdu spočívalo iba v oznámení, že „*V prílohe Vám zasielam písomné vyjadrenie zákonnej sudkyne...*“ a že „*Na ústnom prejednaní veci netrvám.*“.

Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení okrem iného uviedla:

„Podanie navrhovateľky bolo súdu doručené dňa 01. 07. 1993. Od tej doby vo veci niekoľkokrát došlo k zmene zákonného sudcu...“

Zmenou rozvrhu práce OS BA III č. 5 zo dňa 03. 10. 2006, Spr. 3070/2006 bol spis ku dňu 15. 10. 2006 prerozdelený do môjho súdneho oddelenia, predložený mi bol až dňa 31. 12. 2006. Odo dňa 01. 12. 2006 bol spis u predsedu súdu, a od 30. 01. 2007 na Spr, odkiaľ bol vrátený dňa 20. 02. 2007. ...“

Úpravou zo dňa 8. 3. 2007 boli navrhovateľky v 2. a 3. rade, ktorých bydlisko je v Českej republike..., aby... presne špecifikovali nehnuteľnosti, ktoré titulom vyrovnania dedičských podielov žiadajú vyporiadať a taktiež, aby špecifikovali podiely týchto nehnuteľností... Súčasne súd z katastrálneho úradu žiadal zaslať identifikáciu parciel a príslušné listy vlastníctva predmetných nehnuteľností, žiadal zapožičať dedičské spisy právnych predchodcov účastníkov konania.

Úpravou zo dňa 22. 5. 2007 boli navrhovateľky v 2. a 3. rade urgované o riadnu špecifikáciu nehnuteľností a podielov, ktoré v prospech seba žiadajú vyporiadať.

Úpravou zo dňa 20. 8. 2007 bolo realizované dožiadanie do ČR na Okresní soud Karviná za účelom doručenia písomností – výzvy ako z úpravy zo dňa 22. 5. 2007 – navrhovateľkám v 2. a 3. rade, nakoľko obe v úložnej dobe neprevzali zásielky.

Po oznámení Okresným súdom v Karvinej, súd zisťoval pobyty navrhovateľiek v 2. a 3. rade v Českej republike prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti ČR (úpravou zo dňa 5. 12. 2007) a po oznámení týchto skutočností Ministerstvom spravodlivosti ČR došlým tunajšiemu súdu dňa 4. 2. 2008, tunajší súd opätovne dožiadaným súdom v ČR doručoval úpravou zo dňa 20. 3. 2008 navrhovateľkám v 2. a 3. rade výzvy na špecifikáciu nehnuteľností a podielov, ktoré v prospech seba žiadajú vyporiadať.

Z dôvodu oznámenia Domova jistoty... o nespôsobilosti chápať zmysel konania odporkyňou v 3. rade... dňa 12. 5. 2008, tunajší súd uznesením zo dňa 3. 6. 2008 jej ustanovil opatrovníka pre toto konanie B. V., ktorá v konaní zastupuje i navrhovateľku v 1. rade F. V.

Úpravou zo dňa 1. 7. 2008 bola ustanovená opatrovníčka... vyzvaná na špecifikáciu nehnuteľností a konkrétnych podielov, ktoré žiada... vyporiadať.

Podaním došlým súdu dňa 11. 7. 2008 opatrovníčka... nešpecifikovala riadne nehnuteľnosti v zmysle výzvy súdu, len poukázala na čísla listov vlastníctva.

Úpravou zo dňa 16. 10. 2008 súd opätovne vyzval zástupkyňu navrhovateľiek v 1. a 3. rade, aby presne špecifikovala s prihliadnutím na výšku požadovaného vyrovnanie spoluvlastníckeho podielu... dôvodu, že nie všetky nehnuteľnosti zapísané na listoch vlastníctva žiadali navrhovateľky vyporiadať titulom vyrovnanie dedičských podielov a zároveň, aby tiež špecifikovala presný spoluvlastnícky podiel, ktorý žiada potvrdiť osobitne v prospech navrhovateľky v 1. rade a osobitne v prospech navrhovateľky v 3. rade, v dôsledku čoho nech opätovne presne špecifikuje petit návrhu. Súd zároveň žiadal Katastrálny úrad o zaslanie aktuálnych LV...

Podaním došlým súdu dňa 19. 11. 2008 zástupkyňa navrhovateľiek v 1 a 3. rade síce špecifikovala nehnuteľnosti, ktoré žiadala vyporiadať titulom vyrovnanie dedičských podielov, avšak opätovne nešpecifikovala aký konkrétny podiel týchto nehnuteľností žiadala vyporiadať v prospech tej-ktorej navrhovateľky. Uvádzala len podiely všetkých spoluvlastníkov zapísaných podľa LV.

Z tohto dôvodu súd uznesením zo dňa 20. 5. 2009 súd vyzval navrhovateľky v 1., 2. a 3. rade na odstránenie tejto vady návrhu s prihliadnutím, že neb. M. B., po ktorej žiadajú vyporiadať dedičské podiely k nehnuteľnostiam, nebola ich výlučnou vlastníčkou, preto nemôžu žiadať podiel v prospech seba ako by bola ich výlučnou vlastníčkou.

Podaním zo dňa 3. 6. 2009 zástupkyňa navrhovateľiek v 1. a 3. rade oznámila súdu, že požiadavka výzvy bola splnená jej podaním zo dňa 19. 11. 2008 a v uznesení nie je jasné, o ktorú M. B. sa jedná... Súčasne zástupkyňa navrhovateľiek v 1. a 3. rade upravila okruh odporcov. K tomuto podaniu ako zákonná sudkyňa uvádzam, že predovšetkým navrhovateľky by mali mať vedomosť, po ktorej M. B. žiadajú vyporiadať dedičské podiely, z tohto dôvodu súd neuvádzal dátum narodenia, príp. úmrtia...

Úpravou zo dňa 7. 7. 2009 súd vytýčil vo veci pojednávanie na deň 2. 10. 2009 v snahe odstrániť vady petitu ohľadne výšky spoluvlastníckych podielov, ktoré v prospech seba žiadajú navrhovateľky v 1., 2., 3. rade vyrovnat' a vyporiadať.

Podaním došlým súdu dňa 25. 9. 2009 zástupkyňa navrhovateľiek v 1. a 3. rade žiadala o odročenie pojednávania vytýčeného na deň 2. 10. 2009 z dôvodu, že sa bude nachádzať v zahraničí a nesúhlasila, aby súd pojednával v jej neprítomnosti.

Pojednávanie v deň 2. 10. 2009 súd odročil, pričom na základe zistenia od odporcov odročil pojednávanie na neurčito z dôvodu, že neb. I. B. zomrel. Z tohto dôvodu bol vyžiadaný dedičský spis po nebohom odporcovi v 2. rade z Okresného súdu Malacky, bol zisťovaný pobyt odporkyne v 5. rade, pričom na základe oznámenia z Registra obyvateľov, že trvalý pobyt na Slovensku nemá, súd výzvou zo dňa 16. 11. 2009 vyzval... – odporcu v 6. rade, aby súdu oznámil jej pobyt, príp. zaslal súdu plnomocenstvo ňou udelené.

K ústavnej sťažnosti navrhovateľky v 1. rade v tomto konaní uvádzam, že aj napriek tomu, že k určitým prieťahom v konaní došlo, sama sťažovateľka, resp. jej zástupkyňa spôsobila tieto prieťahy tým, že nedokázala napriek viacerým výzvam súdu riadne špecifikovať petit návrhu (nie je riadne špecifikovaný do dnešného dňa), pričom túto vadu chcel súd odstrániť na pojednávaní, na ktoré po toľkých rokoch očakávania – ako tvrdila navrhovateľka v 1. rade – sa ani nedostavila, príp. sa nedostavila jej zástupkyňa, ktorá o existencii pojednávania mala vedomosť 24. 7. 2009.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedol:

«Hneď v úvode poznamenávame, že dotknutú sťažovateľku predsa nemôžu zaujímať vnútorné záležitosti a problémy Okresného súdu Bratislava – III., ani zmena rozvrhu práce súdu. Prečo „zmena rozvrhu práce“ ide vždy na úkor sťažovateľky? Pýtame sa, prečo takáto zmena nie je v prospech sťažovateľky, ale vždy vyústi do negatívnej roviny? Ide tu zjavne o účelovú obranu súdu a evidentnú snahu o zakrývanie jeho nečinnosti. Sťažovateľku skôr zaujíma to, že sa vyše desaťročie nemôže domôcť k úplným vlastníckym právam k zdedeným pozemkom po svojej matke... a tiež po svojej sestre... Nečinnosť súdu ju vyrušuje, dostáva do dlhodobej psychickej traumy a neustálej nervozity. Niekoľko

príslušníkov rodiny už vymrelo, dokonca aj pôvodný právny zástupca. Sťažovateľ má dnes dôvodné obavy, či sa dožije nejakého rozhodnutia súdu.

Od 06. 12. 1994 sa vôbec nekonalo. Od 06. 11. 1998 do 06. 12. 2001 vyzývala sudkyňa..., aby sťažovateľka vzala späťvzatie žaloby voči B. B. ...

So späťvzatím žaloby sťažovateľka dôrazne nesúhlasila. Na nariadenom súdnom pojednávaní dňa 24. 02. 1999 JUDr. A. H. sa musel z vážnych zdravotných dôvodov ospravedlniť a onedlho aj zomrel. ...

Dňa 26. 01. 2007 podala sťažovateľka prvú sťažnosť na prieťahy v konaní, na ktorú jej listom zo dňa 27. 03. 2007 sám predseda Okresného súdu... odpovedal, že spis vraj bude osobne sledovať. No a odvtedy márne ubehli ďalšie 3 roky... Opäť sa od 27. 03. 2007 nič podstatné na súde nekonalo.

Výzva Okresného súdu... zo dňa 02. 07. 2008..., bola doručená dňa 07. 07. 2008 opatrovníčke... Menovaná osobne doručila do podateľne Okresného súdu dňa 17. 07. 2008... vyhlásenie, že trvá na podanom návrhu a zároveň detailne špecifikovala predmetné nehnuteľnosti.

Výzvu Okresného súdu... zo dňa 24. 10. 2008... prevzala zástupkyňa sťažovateľiek v rade 1) a v rade 3)... a tá špecifikovala petit žaloby osobným podaním na Okresnom súde dňa 19. 11. 2008, kde žiadala konkrétne spoluvlastnícke podiely.

Z UZNESENIA Okresného súdu... zo dňa 20. 05. 2009... nebolo však zrejmé, či ide o matku..., alebo sestru sťažovateľky..., nakoľko išlo o rôzne výšky spoluvlastníckych podielov predmetných nehnuteľností. Vyjadrujeme neskrývané znepokojenie, pretože každý pozorný a obozretný Okresný súd, si tieto právne relevantné údaje určite má všimnúť. Preto bolo oznámené dňa 03. 06. 2009 Okresnému súdu..., o ktorú „M. B.“ vlastne ide. Okresný súd... si dňa 14. 07. 2009 definitívne ujasnil, že ide o sestru sťažovateľky. Dňa 24. 07. 2009 sme Okresnému súdu... osobne doručili vyjadrenie, že ide o sestru sťažovateľky...

Oznámením zo dňa 30. 07. 2009 bolo písomne upresnené dedičstvo po sestre sťažovateľky...

Na základe vyššie uvedeného sťažovateľka, ako dedička zo závetu poručiteľa F. B. ... písomne oznámila... špecifikáciu dedičských podielov predmetných nehnuteľností.

Ak by bol Okresný súd... od 24. 02. 1999 riadne vytýčil súdne pojednávanie a nerobil zbytočné prietahy v súdnom konaní, tieto drobné nepresnosti by sa ihneď a namieste dali poľahky odstrániť.

Okresný súd... nariadil súdne pojednávanie na deň 02. 10. 2009, ktoré však sťažovateľka žiadala odročiť, keďže má už 84 rokov..., a preto mala ustanovenú svoju zástupkyňu – dcéru B. V. ..., ktorá však práve vtom čase musela bezodkladne pracovne odísť do ČR. O toto odročenie súdneho konania požiadala osobne doručeným listom dňa 25. 09. 2009. Sťažovateľka však trvala na osobnej účasti na tomto pojednávaní, pretože mala záujem o radikálne odstránenie rôznych umelo vytváraných „nedorozumení a banálnych drobností“ a dlhoročných prietahoch v súdnom konaní.

Je naozaj smutným konštatovaním, že celé roky Okresný súd... nekonal. ...»

V súvislosti s výzvou ústavného súdu na oznámenie, či sťažovateľka trvá na ústnom pojednávaní o prijatom návrhu, právny zástupca uviedol: „Na záver iba dodávame, že sťažovateľka má svoj vek a nežiada ÚS SR o osobnú účasť na pojednávaní. Žiada rozhodnúť bez jej účasti.“ Ústavný súd to vyhodnotil ako súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci prijatej sťažnosti.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. V-2 9 C 232/1993:

- 1. júl 1993 – sťažovateľka spolu s F. B. (ďalej len „navrhovateľ v 2. rade“) a T. B. (ďalej len „navrhovateľ v 3. rade“, spolu ďalej aj „navrhovatelia“) podala proti B. B. (ďalej aj „odporkyňa“) návrh na vyrovnanie dedičských podielov vtedy Okresnému súdu Bratislava-vidiek (ďalej len „okresný súd vidiek“),
- 13. júl 1993 – okresný súd vidiek vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh (vypravené 23. septembra 1993),
- 20. október 1993 – okresný súd vidiek vyzval sťažovateľku spolu s ostatnými navrhovateľmi na predloženie rozhodnutia v dedičskom konaní po L. B. a identifikáciu parciel,
- 16. december 1993 – sťažovateľka a ostatní navrhovatelia predložili požadované doklady,
- 3. február 1994 – okresný súd vidiek nariadil pojednávanie na 24. február 1994,
- 24. február 1994 – na pojednávanie sa nedostavili navrhovatelia v 2. a 3. rade, sťažovateľka bola na pojednávaní zastúpená svojou dcérou (B. V.), po vyjadrení odporkyne bolo pojednávanie odročené na 28. marec 1994 s tým, že na pojednávanie bude predvolaný navrhovateľ v 2. rade a navrhovateľ v 3. rade bude vypočutý cestou dožiadania,
- 28. marec 1994 – navrhovateľ v 3. rade sa vzdal svojho dedičského podielu v prospech sťažovateľky, ktorú zároveň splnomocnil na svoje zastupovanie v konaní,
- 28. marec 1994 – na pojednávanie sa nedostavila odporkyňa a navrhovateľ v 3. rade, odporkyňa nemala vykázané doručenie predvolania, okresný súd vidiek pojednávanie odročil na 9. máj 1994,
- 9. máj 1994 – na pojednávanie sa nedostavil navrhovateľ v 3. rade, okresný súd vidiek pojednával v jeho neprítomnosti, po vyjadreniach sťažovateľky, navrhovateľa v 2. rade a odporkyne okresný súd vidiek odročil pojednávanie pre účely vypočutia navrhovateľa v 3. rade dožiadaným súdom, právna zástupkyňa sťažovateľky, navrhovateľ v 2. rade a odporkyňa boli vyzvaní na predloženie relevantných dokladov,
- 23. máj 1994 – sťažovateľka predložila okresnému súdu vidiek požadované doklady,

- 14. jún 1994 – okresný súd vidiek požiadal (dožiadanim) Okresný súd Karviná o vykonanie výsluchu navrhovateľa v 3. rade,
- 25. júl 1994 – okresnému súdu vidiek bol doručený „*Protokol o výslechu*“ navrhovateľa v 3. rade vykonaného Okresným súdom Karviná 14. júla 1994 (vo výsluchu uviedol, že splnomocnil sťažovateľku na svoje zastupovanie v konaní a že od odporkyne žiaden zákonný dedičský podiel nežiada),
- 17. august 1994 – okresný súd vidiek nariadil pojednávanie na 14. september 1994,
- 6. september 1994 – právny zástupca navrhovateľa v 3. rade ospravedlnil neúčast' navrhovateľa v 3. rade na pojednávaní 14. septembra 1994 zo zdravotných dôvodov,
- 9. september 1994 – navrhovateľ v 3. rade žiadal o svoj výsluch dožiadanim Okresného súdu Karviná,
- 14. september 1994 – na pojednávanie sa nedostavili navrhovatelia v 2. a 3. rade, okresný súd vidiek pojednával v ich neprítomnosti, po vyjadrení právnej zástupkyne sťažovateľky a ostatných navrhovateľov a po vyjadrení zástupkyne odporkyne okresný súd vidiek vyhlásil rozsudok,
- 28. október 1994 – právna zástupkyňa sťažovateľky a ostatných navrhovateľov podala proti rozsudku okresného súdu vidiek č. k. 9 C 232/93-40 zo 14. septembra 1994 odvolanie, ktoré avizovala odôvodniť do 10 dní,
- 10. november 1994 – okresný súd vidiek vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky a navrhovateľov, aby doplnila odvolanie proti rozsudku,
- 21. november 1994 – právna zástupkyňa sťažovateľky a navrhovateľov odôvodnila odvolanie,
- 2. december 1994 – okresný súd vidiek doručoval odvolanie sťažovateľky a navrhovateľov zástupkyňi odporkyne na vyjadrenie,
- 15. december 1994 – zástupkyňa odporkyne sa k odvolaniu vyjadrila,
- 13. január 1995 – okresný súd vidiek predložil spis Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky a navrhovateľov proti rozsudku zo 14. septembra 1994,
- 31. marec 1995 – krajský súd uznesením č. k. 10 Co 20/95-52 zrušil rozsudok okresného súdu vidiek č. k. 9 C 232/93-40 zo 14. septembra 1994 a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
- 25. apríl 1995 – spis bol vrátený okresnému súdu vidiek,

- 31. máj 1995 – okresný súd vidiek vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky a navrhovateľov, aby upresnila návrh,
- 14. september 1995 – okresný súd vidiek nariadil pojednávanie na 9. október 1995,
- 2. október 1995 – navrhovateľ v 3. rade oznámil, že na pojednávanie sa zo zdravotných dôvodov nedostaví a uviedol, že zotrúva na výsluchu vykonanom Okresným súdom Karviná,
- 9. október 1995 – na pojednávanie sa nedostavili sťažovateľka, navrhovatelia v 2. a 3. rade a odporkyňa, právny zástupca navrhovateľov, zástupkyňa sťažovateľky a zástupkyňa odporkyne požiadali okresný súd o odročenie pojednávania pre účely uzavretia prípadnej mimosúdnej dohody, okresný súd vidiek pojednávanie odročil na 8. november 1995 s tým, že sťažovateľka a navrhovateľ v 2. rade upresnia návrh a do 25. októbra 1995 oznámia, či došlo k mimosúdnej dohode,
- 16. október 1995 – sťažovateľka upravila návrh,
- 8. november 1995 – po vyjadreniach zástupcov účastníkov konania okresný súd vidiek pojednávanie odročil na 6. december 1995 s tým, že opätovne budú predvolaní sťažovateľka a navrhovatelia v 2. a 3. rade,
- 16. november 1995 – navrhovateľ v 3. rade navrhol rozhodnúť o svojom vlastníctve v 1/4 k označeným nehnuteľnostiam, čo predtým nežiadal,
- 4. december 1995 – právny zástupca odporkyne oznámil okresnému súdu vidiek: *„súhlasíme so späťvzatím návrhu navrhovateľov“*,
- 6. december 1995 – na pojednávanie sa nedostavili navrhovatelia v 2. a 3. rade a odporkyňa, zástupcovia účastníkov konania navrhli odročiť pojednávanie do 31. januára 1996 pre účely uzavretia mimosúdnej dohody, okresný súd vidiek odročil pojednávanie na 21. február 1996,
- 9. február 1996 – sťažovateľka oznámila, že navrhovateľ v 3. rade 30. decembra 1995 zomrel, a preto žiadala *„odložiť“* termín pojednávania do ukončenia dedičského konania,
- 21. február 1996 – okresný súd vidiek na pojednávani na žiadosť právneho zástupcu zomrelého navrhovateľa v 2. rade konanie prerušil do právoplatného skončenia dedičského konania,
- 17. október 1996 – dedičské konanie po navrhovateľovi v 2. rade bolo právoplatne skončené,

- 2. november 1998 – okresný súd (t. j. už Okresný súd Bratislava III) žiadal Okresný súd Bratislava IV o oznámenie, či dedičské konanie vedené pod sp. zn. D 7/96 po nebohom navrhovateľovi v 2. rade je právoplatne skončené; okresný súd ďalej vyzval sťažovateľku a navrhovateľov (aj zomrelého navrhovateľa v 2. rade), aby oznámili, či berú návrh späť a či navrhujú konanie zastaviť (v spise sa nachádza súhlas právneho zástupcu odporkyne so späťvzatím návrhu);
- 8. december 1998 – okresný súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľov v 2. a 3. rade, aby oznámil či berie návrh späť a či navrhuje konanie zastaviť, zároveň ho žiadal, aby oznámil, či došlo k mimosúdnej dohode, ak na návrhu naďalej trvá, nech odstráni nedostatky podania v zmysle zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu,
- 7. december 1998 – sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že návrh neberie späť,
- 21. december 1998 – okresný súd vyzval bývalú právnu zástupkyňu sťažovateľky a navrhovateľov JUDr. D. F. na odstránenie nedostatkov podania,
- 28. január 1999 – okresný súd nariadil pojednávanie na 24. február 1999 (odporkyňa nebolo predvolanie doručené z dôvodu jej úmrtia – predvolanie bolo okresnému súdu vrátené 8. februára 1999, okresný súd doručoval aj zomrelému navrhovateľovi v 2. rade – predvolanie bolo okresnému súdu vrátené 5. februára 1999),
- 25. január 1999 – JUDr. D. F. oznámila okresnému súdu, že sťažovateľku ani navrhovateľov v uvedenej veci nezastupuje,
- 24. február 1999 – na pojednávanie sa nik nedostavil, pojednávanie bolo odročené,
- 18. marec 1999 – okresný súd vyzval právneho zástupcu odporkyne, aby oznámil dedičov odporkyne, zároveň vyzval právneho zástupcu navrhovateľov v 2. a 3. rade, aby oznámil dedičov po navrhovateľovi v 2. rade a to, či vstupujú do konania na strane navrhovateľov,
- 19. apríl 1999 – právny zástupca navrhovateľov predložil osvedčenie o dedičstve po nebohom navrhovateľovi v 2. rade (sp. zn. D 7/96, D not 19/96-32), dedičkou sa stala jeho sestra F. V., t. j. sťažovateľka,
- 15. jún 1999 – okresný súd opätovne žiadal právneho zástupcu zomrelej odporkyne o oznámenie jej dedičov,
- 20. január 2000 – okresný súd opätovne žiadal právneho zástupcu zomrelej odporkyne o oznámenie jej dedičov,

- 1. október 2001 – okresný súd vyzval sťažovateľku, aby oznámila, či na podanom návrhu trvá, či ho neberie späť, a ak na návrhu trvá, nech odstráni nedostatky podania v zmysle uznesenia krajského súdu z 31. marca 1995; zároveň okresný súd vyzval dcéru odporkyne (predtým zastupovala odporkyňu), aby oznámila, kto je dedičom po jej nebohej matke,
- 22. október 2001 – sťažovateľka predložila okresnému súdu upravený petit návrhu,
- 24. október 2001 – dcéra nebohej odporkyne predložila okresnému súdu relevantné výpisy z listov vlastníctva a osvedčenie o dedičstve po nebohej odporkyni,
- 29. november 2001 – okresný súd vyzval sťažovateľku a právneho zástupcu navrhovateľov na označenie účastníkov konania, na špecifikáciu výrokovej časti návrhu a na presné označenie nehnuteľností,
- 21. december 2001 – zástupkyňa sťažovateľky oznámila okresnému súdu účastníkov konania, upravila petit návrhu a ako navrhovateľov označila: 1. F. V. – sťažovateľka (v zastúpení jej dcérou B. V.), 2. po nebohom F. B. F. V. – sťažovateľku, 3. po nebohom T. B. A. G. (ďalej len „navrhovateľka v 3. rade“); ako odporcov označila: 1. I. J. (ďalej len „odporkyňa v 1. rade“), 2. Z. Z. (ďalej len „odporkyňa v 2. rade“), 3. M. Č. (ďalej len „odporkyňa v 3. rade“), 4. A. Č. (ďalej len „odporca vo 4. rade“),
- 16. január 2002 – zástupkyňa sťažovateľky doplnila podanie doručené okresnému súdu 21. decembra 2001 o údaje k navrhovateľovi v 2. rade, resp. jeho dedičke,
- 28. január 2002 – okresný súd zaslal upravený návrh sťažovateľky odporcom, ktorých označila sťažovateľka, na vyjadrenie,
- 11. február 2002 – odporkyňa v 2. rade oznámila okresnému súdu, že nesúhlasí s vyrovnaním dedičských podielov,
- 19. február 2002 – odporkyňa v 1. rade žiadala predĺžiť lehotu na vyjadrenie sa k návrhu,
- 21. február 2002 – okresnému súdu boli vrátené poštové zásielky s upraveným návrhom adresované odporcom v 3. a 4. rade na vyjadrenie (zásielku nevyzdvihli),
- 4. júl 2002 – okresný súd urgoval odporkyňu v 1. rade, aby sa vyjadrila k upravenému návrhu; odporcom v 3. a 4. rade okresný súd doručoval upravený návrh sťažovateľky na vyjadrenie prostredníctvom Obvodného oddelenia Trnávka Bratislava (ďalej len „OO PZ“),
- 16. júl 2002 – odporkyňa v 1. rade sa vyjadrila k návrhu sťažovateľky,
- 28. august 2002 – okresný súd vyzval odporkyňu v 1. rade, aby oznámila, či *„vzhľadom na obtiažnosť sporu a jeho rýchle ukončenie nesplnomocníte v tejto veci advokáta alebo*

komerčného právnicka s tým, aby tento odstránil vady podania v náležitom počte exemplárov s označením okruhu účastníkov s presne vymedzením predmetu sporu...“,

- 18. september 2002 – odporkyňa v 1. rade oznámila okresnému súdu skutočnosti týkajúce sa jej prípadného právneho zastúpenia,
- 11. október 2002 – OO PZ oznámilo, že nedošlo k doručeniu zásielok odporcom v 3. a vo 4. rade,
- 24. august 2004 – okresný súd žiadal o pripojenie spisov sp. zn. D 7/96, Dnot 19/96 a sp. zn. D 831/68, zároveň zisťoval adresy pobytu odporcov v 3. a vo 4. rade,
- 3. september 2004 – Register obyvateľov Slovenskej republiky Banská Bystrica (ďalej len „register obyvateľov“) oznámil adresy pobytu odporcov v 3. a vo 4. rade (adresa, ktorá bola okresnému súdu už známa),
- 16. september 2004 – bol pripojený spis Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. D 7/96,
- 22. november 2004 – okresný súd vyzval odporkyňu v 1. rade, aby zaslala rozhodnutie z dedičského konania po nebohej odporkyni,
- 23. február 2005 – okresný súd urgoval odporkyňu v 1. rade, aby zaslala dedičské rozhodnutie po odporkyni, zároveň žiadal Okresný súd Malacky o zaslanie tohto rozhodnutia, a opätovne žiadal register obyvateľov o oznámenie adresy pobytu odporcov v 3. a vo 4. rade,
- 3. marec 2005 – register obyvateľov oznámil novú adresu pobytu odporcu vo 4. rade, u odporkyne v 3. rade nedošlo k zmene pobytu,
- 24. marec 2005 – odporkyňa v 1. rade predložila relevantné dokumenty,
- 31. marec 2005 – Okresný súd Bratislava IV oznámil, že nevedie žiadne konanie po nebohej odporkyni,
- 15. január 2007 – Okresný súd Bratislava IV žiadal o vrátenie spisu sp. zn. D 7/96,
- 17. január 2007 – spis sp. zn. D 7/96 bol vrátený Okresnému súdu Bratislava IV,
- 4. apríl 2007 – okresný súd vyzval navrhovateľku v 3. rade a Z. B. ako dedičov po nebohom navrhovateľovi v 3. rade, aby oznámili, či na podanom návrhu trvajú, a ak áno, nech špecifikujú podiel nehnuteľnosti, ktorý žiadajú vyporiadať v ich prospech, a presne označia i nehnuteľnosti, ktoré žiadajú vyporiadať; zároveň okresný súd vyžiadal od Okresného súdu Malacky spis sp. zn. 10 D 426/98, od Okresného súdu Bratislava IV spis

sp. zn. D 7/96, a od Správy katastra v Malackách (ďalej len „správa katastra“) vyžiadal identifikáciu nehnuteľností,

- 11. apríl 2007 – bol pripojený spis tamojšieho okresného súdu sp. zn. D 851/68,
- 18. apríl 2007 – bol pripojený spis Okresného súdu Malacky sp. zn. 10 D 426/98,
- 26. apríl 2007 – Okresný súd Bratislava IV oznámil, že spis sp. zn. D 7/96 nemôžu zaslať z dôvodu, že je pripojený k sp. zn. 38 D 2038/06, a táto vec nie je skončená,
- 6. jún 2007 – okresnému súdu boli správou katastra predložené požadované materiály,
- 7. jún 2007 – okresný súd opätovne vyzval navrhovateľku v 3. rade a Z. B. , aby oznámili, či na podanom návrhu trvajú, a ak áno, nech špecifikujú podiel nehnuteľnosti, ktorý žiadajú vyporiadať v ich prospech, a presne označia i nehnuteľnosti, ktoré žiadajú vyporiadať,
- 3. júl 2007 – okresnému súdu boli vrátené poštové zásielky adresované Z. B. a navrhovateľke v 3. rade,
- 31. júl 2007 - okresnému súdu boli znova vrátené poštové zásielky adresované Z. B. a navrhovateľke v 3. rade,
- 9. október 2007 – okresný súd požiadal Okresný súd Karviná o doručenie zásielok Z. B. a navrhovateľke v 3. rade,
- 20. november 2007 – Okresný súd Karviná oznámil okresnému súdu, že zásielky sa nepodarilo doručiť Z. B. z dôvodu, že na uvedenej adrese (O.) je neznámou, a navrhovateľka v 3. rade zásielku na pošte nevyzdvihla, bude jej však doručovaná aj prostredníctvom justičnej stráže,
- 17. december 2007 – Okresný súd Karviná oznámil okresnému súdu, že zásielku si navrhovateľka v 3. rade nevyzdvihla, a Z. B. je na uvedenej adrese neznáma, pritom iný pobyt nie je známy,
- 23. január 2008 – okresný súd požiadal Ministerstvo spravodlivosti Českej republiky o oznámenie pobytu navrhovateľky v 3. rade a Z. B.,
- 4. február 2008 – Ministerstvo spravodlivosti Českej republiky oznámilo adresy pobytu navrhovateľky v 3. rade (K., O.) a Z. B. (K., B.),
- 21. apríl 2008 – okresný súd požiadal Okresný súd Karviná o doručenie zásielok (opätovne výzva na vyjadrenie, či trvajú na návrhu, a ak áno, nech presne špecifikujú podiel nehnuteľnosti, ktorý žiadajú vyporiadať, a presne označia nehnuteľnosti, ktoré žiadajú vyporiadať) navrhovateľke v 3. rade a Z. B. na zistené adresy,

- 12. máj 2008 – D. J., B., oznámil okresnému súdu, že Z. B. je „*desorientovaná miestom, časom i osobou a není tedy schopná rozhodnout adekvátně o svém nároku*“,
- 30. máj 2008 – Okresný súd Karviná vrátil okresnému súdu vybavené dožiadanie vo vzťahu k navrhovateľke v 3. rade, t. j. zásielka jej bola 16. mája 2008 doručená,
- 3. jún 2008 – okresný súd uznesením č. k. V-2 9 C 232/93-252, ktoré nadobudlo právoplatnosť 3. júla 2008, ustanovil Z. B. opatrovníčku B. V. (zástupkyňa sťažovateľky),
- 11. jún 2008 – okresný súd oznámil odporkyni v 1. rade, že „*v konaní nevystupujete ako dedička po neb. odporkyni B. B. z dôvodu, že pozemky, ktoré sú predmetom návrhu ste nezdedila*“, oznámenie jej nebolo doručené, zásielka bola okresnému súdu vrátená 18. júna 2008 s poznámkou „*adresát neznámy*“,
- 2. júl 2008 – okresný súd vyzval opatrovníčku Z. B. oznámiť, či na podanom návrhu trvá, a ak áno nech špecifikuje nehnuteľnosti a ich podiel, ktoré žiada vyporiadať,
- 10. júl 2008 – Okresný súd Karviná oznámil okresnému súdu doručenie zásielky Z. B. 28. apríla 2008,
- 17. júl 2008 – opatrovníčka Z. B. oznámila okresnému súdu, že na podanom návrhu trvá a v akom podiele žiada vyporiadať nehnuteľnosti (nehnuteľnosti označila prostredníctvom listov vlastníctva),
- 24. október 2008 – okresný súd vyzval opatrovníčku Z. B. a zároveň zástupkyňu sťažovateľky (v jednej osobe) na špecifikáciu presného spoluvlastníckeho podielu, ktorý žiada potvrdiť osobitne v prospech sťažovateľky a osobitne v prospech Z. B. , t. j. aby presne špecifikovala petit návrhu; zároveň okresný súd žiadal správu katastra o zaslanie príslušných listov vlastníctva,
- 19. november 2008 – zástupkyňa sťažovateľky upravila petit návrhu,
- 9. december 2008 – správa katastra zaslala okresnému súdu požadované výpisy z listov vlastníctva,
- 20. máj 2009 – okresný súd uznesením č. k. V-2 9 C 232/93-277 vyzval sťažovateľku a navrhovateľku v 2. a 3. rade, aby v lehote 10 dní odstránili nedostatky podania z 1. júla 1993, t. j. presne špecifikovať výšku dedičského podielu pri tej-ktorej nehnuteľnosti, ktorú žiadajú vyrovnať (vyporiadať),
- 3. jún 2009 – zástupkyňa sťažovateľky reagovala na výzvu okresného súdu, zároveň upresnila okruh žalovaných (1. I. J., 2. Z. Z., 3. Ľ. P., 4. M. Č., 5. A. Č.),

- 14. júl 2009 – okresný súd predvolával účastníkov konania na pojednávanie nariadené na 2. október 2009, zároveň opätovne vyzval zástupkyňu sťažovateľky a navrhovateľku v 3. rade, aby špecifikovali požadovanú výšku spoluvlastníckeho podielu nehnuteľností vo vzťahu ku každej navrhovateľke osobitne,
- 28. júl 2009 – okresnému súdu bola vrátená zásielka s predvolaním adresovaná M. S. (rod. Č.) s poznámkou adresát je neznámy,
- 30. júl 2009 – zástupkyňa sťažovateľky reagovala na výzvu zo 14. júla 2009,
- 11. august 2009 – okresnému súdu bola vrátená zásielka s predvolaním M. S. s poznámkou adresát neznámy,
- 12. august 2009 – okresnému súdu bola vrátená zásielka s predvolaním I. B. s poznámkou adresát zomrel,
- 18. august 2009 – okresnému súdu bola vrátená zásielka s predvolaním M. B. s poznámkou zásielka neprevzatá v odbernej lehote,
- 2. september 2009 – okresnému súdu bola vrátená zásielka s predvolaním A. Č. s poznámkou zásielka neprevzatá v odbernej lehote,
- 3. september 2009 – okresnému súdu bola vrátená zásielka s predvolaním M. B. s poznámkou zásielka neprevzatá v odbernej lehote,
- 25. september 2009 – zástupkyňa sťažovateľky požiadala okresný súd o odročenie pojednávania nariadeného na 2. október 2009 z dôvodu jej pobytu mimo Slovenskej republiky a z dôvodu jej „nezastupiteľnosti“ na pojednávaní,
- 1. október 2009 – okresný súd zisťoval adresu pobytu odporkyne v 3. rade a zároveň požiadal Okresný súd Bratislava IV o zapožičanie dedičského spisu po nebohom I. B. , prípadne o oznámenie okruhu dedičov,
- 2. október 2009 – okresný súd odročil pojednávanie na neurčito s tým, že odporkyňa v 1. rade oznámi okresnému súdu dedičov po odporcovi v 2. rade (pravdepodobne po I. B.); zároveň okresný súd požiadal Okresný súd Malacky o zapožičanie dedičského spisu po nebohom I. B., prípadne aby oznámili dedičov po nebohom.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 182/06).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 9 C 232/1993 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľku (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu na vyrovnanie dedičských podielov, čo po právnej stránke predstavuje vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, t. j. nemožno ju považovať za právne zložitú. Po faktickej stránke určitú zložitosť veci predstavuje tá skutočnosť, že

niektorí účastníci konania mali alebo majú pobyt mimo územia Slovenskej republiky, a tým vznikla potreba dožiadania všeobecného súdu v Českej republike pre účely vykonania procesných úkonov, ale aj dožiadania iných príslušných orgánov v súvislosti so zisťovaním pobytu a doručovaním potrebných písomností (pozri prehľad spisu – 3. júl 2007 až 30. máj 2008). Taktiež väčší počet účastníkov môže mať za následok komplikovanosť veci, avšak v danom prípade sa počet účastníkov rozrástol aj „vd’aka“ dlhému trvaniu samotného konania.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd predovšetkým pripomína, že predpokladom plynulého postupu všeobecného súdu v konaní je predovšetkým podanie perfektného návrhu. Treba poukázať predovšetkým na to, a vyplýva to i z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní, že k predĺženiu napadnutého konania prispela samotná sťažovateľka podaním nekvalifikovaného návrhu, ktorý neustále menila a upresňovala predmet žalobného návrhu. V tejto súvislosti už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietáhov v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02). A fortiori mohol ústavný súd na túto skutočnosť prihliadnúť v danej veci aj vzhľadom na to, že sťažovateľka je v napadnutom súdnom konaní kvalifikovane právne zastúpená. Ústavný súd v súvislosti so správaním sťažovateľky poukazuje aj na okolnosť, že sťažovateľka požiadala dvakrát (resp. jej zástupkyňa spolu so zástupkyňou odporkyne a právnym zástupcom ostatných navrhovateľov) okresný súd o odročenie pojednávania z dôvodu uzavretia prípadnej mimosúdnej dohody, k čomu napokon nedošlo. Napriek uvedeným skutočnostiam v danom prípade podiel sťažovateľky na vzniknutých prietáchoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlho trvajúce konanie okresného súdu a celkové správanie sťažovateľky nemožno kvalifikovať ako postup, výlučne v dôsledku ktorého došlo k zbytočným prietáhom (napr. I. ÚS 31/01).

Uvedené skutočnosti nepochybne majú dopad na celkovú dĺžku trvania konania, na čo ústavný súd musel pri posudzovaní veci prihliadnúť.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je postup samotného okresného súdu.

Z prehľadu procesných úkonov okresného súdu ústavný súd zistil, že okresný súd v posudzovanom konaní nevykoval relevantnú procesnú činnosť v obdobiach: od 17. októbra 1996 (právoplatné skončenie dedičského konania, ktoré bolo dôvodom prerušenia konania) do 2. novembra 1998 (okresný súd pristúpil k zisťovaniu stavu dedičského konania), t. j. 24 mesiacov, od 15. júna 1999 (okresný súd žiadal právneho zástupcu zomrelej odporkyne o oznámenie jej dedičov) do 20. januára 2000 (znova pristúpil k výzve právneho zástupcu zomrelej odporkyne o oznámenie jej dedičov), t. j. viac ako sedem mesiacov, od 20. januára 2000 do 1. októbra 2001 (okresný súd vyzval sťažovateľku oznámiť, či na podanom návrhu trvá, a odstrániť nedostatky podania), t. j. viac ako 20 mesiacov, od 11. októbra 2002 (OO PZ oznámilo neúspešné doručovanie zásielok odporcom v 3. a vo 4. rade) do 24. augusta 2004 (okresný súd pripájal súvisiace súdne spisy a zisťoval pobyt odporcov v 3. a vo 4. rade), t. j. viac ako 22 mesiacov, od 24. marca 2005 (zástupkyňa odporkyne predložila okresným súdom požadované listiny) do 4. apríla 2007 (okresný súd pristúpil k identifikácii parciel a odstraňovaniu nedostatkov podania), t. j. viac ako 24 mesiacov, od 9. decembra 2008 (správa katastra predložila okresnému súdu požadované listy vlastníctva) do 20. mája 2009 (okresný súd opätovne vyzýval účastníkov konania na strane navrhovateľov na odstránenie nedostatkov podania), t. j. viac ako päť mesiacov. Celkovo bol teda okresný súd v tejto veci absolútne nečinný viac ako 102 mesiacov, t. j. osem a pol roka nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v preskúmvanej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02).

Postup okresného súdu je poznačený aj jeho neefektívnosťou spočívajúcou v tom, že aj keď jedenkrát došlo k meritórnemu rozhodnutiu vo veci, rozsudok okresného súdu zo

14. septembra 1994 bol odvolacím súdom zrušený z dôvodu, že okresný súd rozhodol bez zistenia objektívneho stavu veci a navyše nad rozsah návrhu.

Ústavný súd pre úplnosť považuje za potrebné poukázať aj na nesústreďenosť okresného súdu, keď 21. decembra 1998 vyzval JUDr. D. F. ako právnu zástupkyňu sťažovateľky na odstránenie nedostatkov podania aj napriek tomu, že táto už 21. novembra 1994 oznámila, že nebude v ďalšom konaní (okrem iných) sťažovateľku zastupovať, a 9. októbra 1995 sťažovateľka spolu s navrhovateľmi predložila okresnému súdu zrušenie plnej moci udelenej JUDr. D. F. Podobne nesústreďenou činnosťou bolo aj predvolanie už zomrelého navrhovateľa v 2. rade na pojednávanie nariadené na 24. február 1999.

Napokon ústavný súd konštatuje, že už samotná dĺžka trvania konania, ktorá predstavuje viac ako 16 a pol roka, sama osebe signalizuje porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

V súvislosti s argumentáciou zákonnej sudkyne, že vo veci došlo k viacerým zmenám v osobe zákonného sudcu, ústavný súd len poznamenáva, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal alebo nemohol riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti je zrejmé, že okresný súd v napadnutom konaní nepostupoval v súlade s účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, preto ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 400 €, ktoré odôvodnila tým, že *„od podania návrhu na vyrovnanie podielov k nehnuteľnosti sa... nachádza v právnej neistote. To jej neustále strpčuje a poriadne komplikuje život. ... Sťažovateľka sa domnieva, že doba bezmála 16-tich rokov, ktorá uplynula od podania návrhu... je ničím neospravedliteľná. ... Sťažovateľka vidí nemajetkovú ujmu v jej pretrvávajúcom pocite neistoty vyplývajúcej zo situácie, keď má faktický a právny záujem o zákonné zadefinovanie jej vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam.“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľke aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä vzhľadom na neodôvodnenú nečinnosť okresného súdu, na celkovú dĺžku posudzovaného konania, ale aj s prihliadnutím na správanie sťažovateľky považuje za primerané v ňou požadovanej sume 3 400 € tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil

(v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich náhradu v sume 231,80 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2009 je 115,90 € a hodnota režijného paušálu je 6,95 €. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 je 120,23 € a hodnota režijného paušálu je 7,21 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2009 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnému súdu) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) v celkovej sume 373,14 € vrátane režijného paušálu. Keďže sťažovateľka si uplatnila náhradu trov právneho zastúpenia iba v sume 231,80 €, ústavný súd priznal úhradu trov v požadovanej sume, tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2010